

פרוטוקול מס' 428

מישיבת ועדת העבודה

יום ג', כ"א בטבת תשל"ז - 11.1.1977, שעה 13.30

נ כ ח ו:

חברי הוועדה: ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר

ל. דיציאן

מ. דרובלס

מ. כהן

י. פרנק

מוזמנים:

פ. גרופר - חבר כנסת

מ. מנדלבאום - מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה

י. פורת - משרד המסחר והתעשייה

א. כהן - " " "

ד. זהבי - " " "

א. הרצברג - " " "

י. שמואלי - משרד העבודה

ע. אליצור - משרד המשפטים

י. הכט - משרד העבודה

י. כפלאורי - משרד העבודה

מזכיר הוועדה: י. בוריאל

ע. הירשפלד

רשמה:

סדר-היום: חוק רישוי בעלי מלאכה, תשל"ה-1975.

- 789 -

(נתקן ביום 18.1.77)

חוק רישורי בעלי מלאכה, תשל"ה-1975

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבנו: אני פותחת את הישיבה.

בתחיל בסעיף 5 של הצעת החוק. בבקשה

מר אליאסוף.

א. אליאסוף: כאן היו כמה תיקונים בפעם שעברה. האחד - ברישא של סעיף 5, במקום המלים "כבעל מלאכה עצמאי", הוצע לכתוב "על-פי חוק זה". פירושו של דבר, שהוא יכול לקבל תעודה לאו-דווקא כבעל מלאכה עצמאי, אלא גם אם הוא עובד שכיר. זה, למשל, טוב לגבי סעיף 4, שהבעל גפטר ואלמנתו מנהלת את העסק.

בסעיף משנה (1) לא אושר כל שינוי, מלבד זאת שהוצע שאת התעודה האחרת ששר העבודה בותן על כשירות מקצועית, הוא יוכל לקבוע בתקנות רמה של מקצועיות כדי להבחין בין הרמות השונות. בסעיף משנה (1) יש שתי תעודות. האחת היא תעודת מקצוע, וזה דבר מוגדר בחוק מהי תעודת מקצוע. השניה היא תעודה אחרת. פירוש הדבר, שאם אין לו תעודת מקצוע, השר רשאי לתת תעודה אחרת אשר מעידה על כשירותו. אם תהפוך את הדף, תראה שבסעיף 15(ב) כתוב: "שר העבודה רשאי להתקין תקנות לענין סעיף 5(1)".

ל. דיציאן: אני מתנגד להצעה.

א. אליאסוף: דובר על הרעיון להוסיף, ששר העבודה יוכל לקבוע בתקנות את הרמה.

י. הכט: קיים חוק שירות התעסוקה, שבו לפעמים יש מקצועות שבהם הוכר, או שבהם יש תוכנית בחינות לפי מספר רמות. בדרך-כלל זה 3 רמות. יש מקצועות שבהם 5 רמות ושתי רמות. אלה למעשה בחינות של משרד העבודה ב-50 מקצועות, או שנוגד בית-ספר מקצועי מקבל אוטומאטית את אותו סוג שבקבע בחוק. הבחינות לרמות השונות באות, בין היתר, לפי ותק במקצוע.

י. הכט: לא. יש מספר קריטריונים, ובין היתר קריטריון של ותק. אני מדגיש בכוונה את הקריטריון של ותק, כי לא רצינו לעשות בזה סיווג מקצוע. יש מספר קריטריונים שנוגד לעבור מסוג לסוג. כלומר, אדם אינו יכול להיבחן ברמה שניה ושלישית בבת אחת, אלא צריך להוכיח ותק מסויים במקצוע.

פ. גרופר: אינני מבין מדוע השר צריך להחליט.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבנו: בתקנות יקבעו את הרמה.

פ. גרופר: אם יש קריטריונים ואדם עומד בהם, הוא מקבל את התעודה.

א. אליאסוף: תעודה אחרת מטעם שר העבודה.

י. הכט: למעשה עד היום יש כ-50 מקצועות לפי חוק שירות התעסוקה; אבל יש הרבה יותר מ-50 מקצועות, שמטעמים שונים לא הוכנסו תחת אותה מסגרת. יש אפשרות שמשרד העבודה עושה הכשרה מקצועית, ועדיין לא מחליטים במסגרת זו.

א. אליאסוף:

לסעיף משנה (2) לא היו לוועדה הערות, פרט למחיקת הסיפא, מאחר שאין לזה מובן ממשי בהקשר זה. הסיפא צריכה להימחק, ובנוסף הלבן שהוגש, זה כבר יהיה אחרי הבדיקה.

ל. דיציאן:

יש לי קצת היסוסים בנוגע לסעיף 5(1) בענין הרמה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבנו: בתקנות נקבע באישור הוועדה, כפי שהצענו. זה בסדר.

א. אליאסוף:

התאחדות בעלי מלאכה ותעשייה זעירה בישראל מציעה להוסיף לסעיף 5 סעיף נוסף, שיסדמן כ-5(3) וינוסח כדלקמן: "(3) קיבל אשר מהתאחדות המעיד על היותו חבר באחד מסניפי ההתאחדות ועל התעסקותו במקצועו לפחות שנתיים מתוך התקופה של חמש שנים שקדמו לתחילת החוק". אני חוזר שמקומו של הסעיף המוצע בסעיף 6 ולא בסעיף 5.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבנו: זה בא להקל ומתקשר במקצת עם הצעתו של חבר הכנסת דיציאן.

ל. דיציאן:

יש הבדל גדול בין הצעת משרד המסחר והתעשייה לפי סעיף 3, ובין המגמות שמתבררות מהמסמך שהוגש לבנו על-ידי התאחדות בעלי מלאכה. בסעיף 1(ג)(2) כתוב: "הארגון הארצי שהוא לדעת השר הארגון המייצג את בעלי המלאכה הנוגעים בדבר". זה דבר לגמרי אחר ממה שהתאחדות בעלי מלאכה הציעה. כי אם אני לוקח בתור דוגמה אופטיקאי, או אופטומטריסט - יש ארגון של אופטומטריסטים. הם מטובפים מרצובם הטוב להתאחדות, אבל משרד המסחר והתעשייה אומר לאן, שחשוב מאד להתייעץ עם הארגון המייצג את המקצוע הנדון ולא את כלל ציבור בעלי מלאכה, וזה דבר לגמרי אחר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבנו: אין ספק שעל כך יש ויכוח, ולא נחזור לזה עכשיו.

ל. דיציאן:

הצעת החוק בכחול אומרת, שאם יש ארגון ארצי של אופטומטריסטים, הוא לפי דעת משרד המסחר והתעשייה הארגון המייצג. כך אני קורא את הסעיף הזה. אני מניח שאינני טועה בנדון. ההתאחדות רוצה שזה יהיה הארגון הארצי של כלל בעלי מלאכה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבנו: את זה הצענו בישיבה הקודמת. זכותך לחלוק על כך, אבל בישיבה הקודמת אמרנו שהארגון היציג הוא התאחדות בעלי המלאכה. אין ארגונים אחרים.

ל. דיציאן: על זה ודאי יהיה ויכוח חוזר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבנו: יהיה ויכוח חוזר בגקודה זו, אבל צריך להיות ברור שאין עוד התאחדות. יש התאחדות אחת והיא הארגון היציג.

פ. גרופר:

אם אנו מחוקקים חוקים חדשים, הרי זה לטובת המעוביינים. כאן מדובר מי צריך לתת את ההמלצה, ויש ארגון גג, שהוא צריך לתת אותה. באותו ארגון ישבו אנשים ממקצוע מסויים, או נציגי שני מקצועות, ויצטרכו לתת את ההמלצה לאדם שאין לו מושג במקצוע. אני שואל איפה כאן ההגיון? הרי אם אני צריך להמליץ בנושא מסויים, אני צריך להבין בו ושיהיה לי ידע. אנחנו גמורים לזה. עובדה שתינו במדינה 28 שנה בלי החוק הזה.

פ. גרופר:

לדעתי, משרד העבודה היה צריך להציע כאן משהו אחר. איך אנוס ממנים אנשים להמליץ על מקצועות שהם אינם מבינים בהם? אם הוא אינו מבין בזה, איך הוא ימליץ?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מדוע הוא אינו מבין? אבל יש סקציות.

ע. אליצור: נתבקשתי על-ידי שר המשפטים להודיע שהוא מתנגד לזה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: איננו דנים עכשיו טוב בנושא זה. כשבגיע לסעיף זה בשמע את דעתו של שר המשפטים. בעבור עכשיו לסעיף 6.

א. אליאסוף: סעיף 6, בנוסף לסעיף 5 שעוסק במתן רשיון אך ורק למי שהוא בעל מקצוע, או בעל תעודה - עוסק במתן רשיון למי שאינו בעל מקצוע, או אינו בעל תעודה, אבל עסק במקצוע בפועל במשך תקופה מסוימת, בין בישראל ובין מחוץ לישראל. לגבי אדם כזה שאין לו תעודה, מוצע שהוא יהיה רשאי לקבל את הרשיון, אחרי שיקבל את אישורה של ועדה מורכבת משלושה חבריו.

ל. דיציאן: אני רוצה לשאול ולהבין מהו המובן של הביטוי בסעיף 6(ב) - "שהגיש להם הערגון הארצי שהוא לדעתם הארגון המייצג את בעלי המלאכה הנוגעים בדבר";

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מה שייקבע בסעיף 2, ייקבע גם כאן.

ל. דיציאן: אני מטכית שצריכה להיות סימטריה, אבל גם כאן מתעוררת אנוחה שאלה. מגמתו של משרד המסחר והתעשייה היא שלא ישאלו, כדי לעשות את הדבר ההפוך - אופטומטריסט על בגרות. זו היתה מגמת המשרד, כי הם אומרים באופן מפורש "בעלי מלאכה הנוגעים בדבר".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: כתוב "מתוך רשימת מועמדים שהגיש...". כלומר, אם השר יראה שיש מישהו ברשימה שאינו קשור לאותו מקצוע, הוא לא יקח אותו.

ל. דיציאן: אנחנו מדברים על חוק ולא על סמכות חופשית של השר. אחד מהנציגים חייב להיות האיש שאותו הציעה התאחדות בעלי המלאכה. נביח שהתאחדות בעלי המלאכה הגישה ברשימה שמות של בגרים בלבד; לשר לא תהיה ברירה והוא יהיה חייב לבחור לוועדה אחד הבגרים, אם הוא בוגע בדבר או לא.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אולי יש אפשרות שבאותה רשימה שיגישו, יהיו כאלה שנוגעים באותו מקצוע.

י. כפלאווי: אפשר להעביר את זה.

א. אליאסוף: לסעיף זה יש שתי הערות של התאחדות בעלי מלאכה. בחוק מוצע שבהרכב הוועדה יהיו 3 חברים. ההתאחדות מציעה 5 חברים.

ל. דיציאן: בוודאי שאני אתנגד לזה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני מציעה שנשאיר את ההרכב של שלושה, ולקבל רק את התיקון בהתאם להערה שהעיר חבר הכנסת דיציאן לגבי המקצועות. אין צורך בחמישה.

א. אליאסוף: לאותו סעיף יש הערה בוספת של ההתאחדות, להוסיף סעיף בוסף, שיסומן כ-6(ד): "בקשות לרשוי ניתן יהיה להגיש במרוכז ע"י ההתאחדות, לוועדת הרשוי או לרשם". פירושו של דבר לא בקשה אינדיבידואלית אישית של מי שרוצה לקבל את הרשיון, אלא בקשות מרוכזות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: זה בא להקל, ומה שניתן להקל בהחלט צריך לקבל.

ל. דיציאן: כדי שתהיה סימטריה, אני מציע להוסיף "על-ידי הארגון המייצג".

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: מה שיחול שם, יחול גם כאן. אבל אנחנו מקבלים את המגמה, שזה יכול להיות גם במרוכז.

א. אליאסוף: אני חוזר לתוספת לסעיף 5. כאן מציעה ההתאחדות גם לגבי מי שאינו זכאי לקבל לפי סעיף 6, שכל מי שהיה חבר בהתאחדות בעלי מלאכה ותעשייה זעירה בישראל לפחות שבתיים, יהיה זכאי אוטומאטית, ללא תעודות, לקבל רשיון.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני חושבת שזה בא להקל.

ל. דיציאן: מפריע לי דבר אחד, שהוא חייב להיות חבר בהתאחדות. אתה צריך להעיד שהוא בעל מקצוע ושעסק במקצוע, ולא צריך להעיד שהוא היה חבר התאחדות. יכול להיות שהוא היה חבר בהתאחדות ולא ידע דבר. אם אתם אומרים שאתם יודעים שהוא שבתיים עסק במקצוע, זה יכול להתקבל על הדעת, כי זה גוף ציבורי. אבל לא מעבייגת אותי עדות שהוא היה חבר בהתאחדות. אין לזה כל קשר.

פ. גרופר: זה לא יכול להיות כך. זאת אומרת, שאנ אנשים עסקו במקצוע ולא היו חברים בהתאחדות, מדוע להכביס את זה? מי ימליץ עליהם?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: סעיף 6 מדבר על זה.

א. כהן: לגבי הצעתו של חבר הכנסת דיציאן בסעיף 5, אני מציע להוסיף בסעיף 6(ב) את המלים "בתנאי שאותו חבר שהיה הוועדה באותו מקרה". כלומר, אם יש רשימה, לבחור אדם מאותו מקצוע, ובכך הבעיה נפתרת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: זה צודק בהחלט ואני מקבלת את זה.

ל. דיציאן: אני חוזר לסעיף 5. אינני מתנגד שיקל על ההוכחה שהאדם הזה באמת עסק במקצוע, ושהוועדה יכולה לקבל גם אישור קולקטיבי, או לא קולקטיבי, של התאחדות בעלי מלאכה בתור ארגון ציבורי. אינני מסכים לכך שעליו להביא אישור המעיד על היותו חבר באחד מסניפי ההתאחדות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: כל אלה שעסקו במלאכה והיו חברים בהתאחדות, אנחנו רוצים להקל עליהם בתיקבלו את הרשיון. לגבי אלה אנחנו רוצים להגיש בקשות במרוכז, כדי

ש. ארבלי-אלמוזלינו:

להקל עליהם, ואנחנו אומרים, מי שעבד שבתיים מתוך 5 שנים, גם כן, ומי שהיה חבר בהתאחדות.

ל. דיציאן:

אם הם היו אומרים שהם רוצים, מי שהיה חבר בהתאחדות במשך שבתיים מתוך 5 השנים, אני מבין את הרעיון של הדבר הזה. אבל הם לא אומרים את זה. הם אומרים דבר כפול: הוא היה חבר בהתאחדות והוא היה בעל מלאכה. אני שואל לשם מה דרושה החברות בהתאחדות?

מ. מנדלבאום:

אני מציע לכתוב "או שהיה חבר התאחדות".

ל. דיציאן:

על זה יש לי ספיקות.

מ. מנדלבאום:

אחד מתוך אלף אולי היה חבר בהתאחדות ולא היה בעל מלאכה.

ל. דיציאן:

אדם בעל מלאכה צריך לקבל אישור על המקצוע שהוא עוסק בו, וזה לא כתוב כאן. התעסק באתר מקצוע, ולא במקצוע אחר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בסעיף 5(3), שאותו מציעה התאחדות בעלי המלאכה להוסיף, מופיעות המלים

"התעסקותו במקצועו".

ל. דיציאן:

בניח שהחוק יכנס לתוקפו בעוד שבועיים, והצו בעוד 5 שנים. כל עוד אין צו, זו

לא מקצוע בעל רישוי.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

צריך לבדוק את הבקודה הזאת.

ל. דיציאן:

אני מבקש לחשוב גם על ענין החברות בהתאחדות.

א. אליאסוף:

סעיף 7 עוסק בענין האתיקה המקצועית. לסעיף זה יש שתי הערות של ההתאחדות. האחת - להוסיף אחרי המלים "הערך רשאי" - "בהתייעצות עם מועצת המלאכה". זו אותה מועצה שמוכרת על-פי סעיף 8. אני חושב שזה מיותר, כי לפי סעיף 9 המועצה ממילא מייצגת לשר. ההערה השניה היא מהותית יותר, שהערעור לא יהיה בפני בית-משפט מחוזי הדין בשופט אחד, אלא - "על החלטת השר להתלות רשיון או לבטלו, ביתן לערער בפני ועדת ערר בהרכב שלשה: שופט שלום, יושב ראש ושני חברים: אחד שיתמנה ע"י השר ואחר שיתמנה ע"י ההתאחדות".

ל. דיציאן:

כאן אני הולך בעקבות משרד המשפטים, שטוען שצריך לבטל את כל ועדות הערר, ואני תומך בזה בהחלט. אני מציע להשאיר את הנוסח המקורי, כי אני חושב שכל ועדות הערר הן ברכה לבטלה.

י. פרבק:

אני מציע שתקדישו לזה מחשבה שניה.

א. אליאסוף:

העובדה שנותנים את הסמכות של הערעור לבית-המשפט המחוזי, זה אולי טוב, כי זאת בכל-זאת דרגה קצת יותר גבוהה מבית-משפט השלום. אבל יש בעייה, שחתי המשפט עמוסים מאד, והתוצאה תהיה שדווקא בגלל זה הערעור עשוי להימשך הרבה זמן. מצד שני, אם ייכתב כאן בית-משפט שלום, עשוי להתקבל הרחשם שזה דרג מאד במוך לשמיעת ערריים.

ל. דיציאן:

אני מציע לא לכתוב עכשיו דבר, אלא לאחר התייעצות של שר המשפטים עם הנוגעים בדבר בענין זה. אלפי חיקים באים לבית-משפט השלום ולא מטיימים את הטיפול בהם, ותקופת ההמתנה תהיה עכשיו בבית-משפט השלום ולא במחוזי.

ע. אליצור:

אנחנו מתנגדים לענין של ועדת הערר, מהטיבה שחבר הכנסת דיציאן כבר אמר,

כי בתי-משפט השלום עמוסים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:

אם כך, אולי נכתוב בית-משפט השלום? תתייעצו ותשקלו את הענין הזה.

ל. דיציאן:

אינני רוצה לפגוע בשופטי שלום, אבל כלפי הציבור, כשהולכים לבטל רשיון באינטסטנציה סופית, אינני יודע אם זה צריך להיות באינטסטנציה השיפוטית הראשונה.

א. אליאסוף:

מדובר כאן בערעור בהחלטה של שר ולא של הוועדה. השר רוצה לקבל את ההמלצה.

ל. דיציאן:

זה אותו הניסוח שקיים בחוק הרופאים.

א. אליאסוף:

אם השר מבצע את ההמלצה, על החלטתו זו של השר אפשר לערער בבית-המשפט המחוזי. עד היום התפייסה המשפטית היתה, שכאשר שר עושה איזה שהוא דבר במסגרת סמכויותיו בחוק, הולכים לבג"ץ, כי בג"ץ בוחן את המלצתו של השר. הנטייה היום היא דווקא לרדת מהבג"ץ. זאת אומרת, שכל המבחן המינהלי, שעד היום התרכז אצלנו כמעט כולו בבג"ץ, הנטייה והמגמה של המערכת המשפטית היא להביא את זה למטה, ולהביא עניינים כאלה לבית-משפט השלום, שיוכל לדרון בשאלה שעד אתמול, או אפילו היום, מובאת לפני בג"ץ. אני חושב שבמסגרת זו, אם רוצים לראות את הנטייה הכללית של השיטה המשפטית שלנו, אין בזה כל פסול, אם ערעור על החלטת השר יבוא לפני בית-משפט שלום.

ל. דיציאן:

הרוקא כשמולבר על החלטת שר, שהוא מקבל המלצה של ועדה ציבורית, לא הייתי פונה לשופט שלום, שצריך להחליט אחרי שוועדת משמעת המליצה בפני השר לבטל רשיון; והשר ודאי שקל יחד עם יועציו, שיש לקבל את ההמלצה. לכן, הייתי צוהר ללכת לבית-משפט השלום על שיקול-דעת כזה. זה יכול להתפרש גם בהיררכיה של המשפט, קצת כפגיעה בשר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:

אני מקבלת את דעתו של חבר הכנסת דיציאן, ומבקשת לשקול אם יש מקום

לשינוי.

א. אליאסוף:

סעיף 8. לסעיף זה יש שתי הערות של ההתאחדות. לפי הצעתם, מועצת המלאכה תורכב משליש עובדי המדינה, ו-2/3 אנשים שאינם עובדי המדינה ומקרב בעלי המלאכה.

ל. דיציאן:

אני תומך בהצעת הממשלה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:

אני מציעה שבמועצה יהיו שלישי עובדי מדינה, שלישי בציגי ציבור שהשר ימנה לאתר התייעצות עם הארגונים הנוגעים בדבר, ושליש מבעלי המלאכה אשר השר ימנה מתוך רשימת מועמדים שהבציגות תגיש.

- ל. דיציאן:**
השאלה היא מי הם הארגונים הנוגעים בדבר.
- מ. מנדלבאום:**
בחוק הקבלנים כתוב "אשר לדעת השר הם נוגעים בדבר".
- א. אליאסוף:**
לטעיף 9 - אין הערות של התאחדות בעלי המלאכה.
- בסעיף 10 מדובר על אגרה בעד מתן רשיון ובעד חידושו. מדובר על עצם הסמכות לצוות על מתן אגרה. כל החלטה בדבר מתן אגרה טעונה אישור של ועדת הכספים, אלא אם באמר בחוק שוועד אחרת מוועדות הכנסת מאשרת את האגרות. אם לא יוסיפו על זה דבר, הכוונה היא לוועדת הכספים. אם לא ועדת הכספים - ועדת העבודה.
- היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב:**
אבי חושבת שצריך להשאיר את זה לוועדת הכספים.
- ל. דיציאן:**
לעצם העניין, לא ידעתי, ואינני יודע עד עכשיו מדוע החוק הזה הובא לוועדת העבודה. אינני בטוח אם הוא לא היה צריך להידון בוועדת הכלכלה. אבל לאור מצב זה, אבי מציע שקביעת האגרה תאוטר בוועדת הכספים.
- א. אליאסוף:**
ההתאחדות מציעה שסעיף 10 יסומן כ-10(א) ויתווסף לו סעיף בוסף שיסומן כ-10(ב):
"האגרה תיועד ע"י השר לקידום המלאכה והתעשייה הזעירה בישראל באמצעות ההתאחדות". אינני יודע אם יש לזה תקדים, שבחוק באמר שהאגרה תיועד לקידום המלאכה.
- י. הכט:**
ההכנסה מאגרות היא לא ברשותו של השר.
- א. כהן:**
אבי מציע שהרשיון יהיה תמידי. אם יינתן לו רשיון, הוא יצטרך לעבוד. פעם הרשיון ניתן לשנה וזו היתה בירוקרטיה עצומה. כאן הרי זה עסק, ויש להעניק לו את הרשיון חד-פעמי, בלי צורך לחדשו.
- י. הכט:**
אבי מסכים שקשה לחדש את הרשיון כל שנה. האגרה כאן אינה משמעותית כל-כך עבורנו. כמו ענין העידכון המקצועי, ואת הענין הזה למעשה כבר העלינו בישיבה הקודמת, והיתה תמימות-דעים בענין, שכדי שאדם יוכל להמשיך להיות בעל מלאכה, בצטרך לחייב אותו כל תקופה מטריימת לעבור השתלמות.
- ל. דיציאן:**
כאן מדובר על רשיון מקצועי. לא יתכן שאם אתם קובעים מראש על עידכון ועל צורת עידכון, תקבער את זה עם האגרה. הרשיון צריך להיות חד-פעמי, ואם נתת לו רשיון, יש להמשיך בזה.
- י. הכט:**
אינני רוצה להכנס לענין האגרה. כמו שאבחנו רוצים להבטיח בקשר לחשמל, אנחנו מחדשים רשיונות על-פמך עידכון. אבי רוצה להבטיח שרמת השירות שלו תהיה מתאימה לאותה רמת מקצוע. זה דבר שאבחנו חייבים לעשותו.
- א. כהן:**
אצל רופא יש הרבה יותר חידושים, כי חיי אדם ולויים בו, ואינך דורש את זה; ואילו כאן כן.
- י. פרנק:**
הכנסנו למעגל גם אנשים שבאו עם מקצוע. אנחנו רוצים שהם ילמדו ויגיעו לרמת

אבל איך תשלח 20,000 איש ללמוד?

פ. גרופר:

אפשר לשלוח 1,000 איש בכל פעם.

י. פרנק:

א. אליאסוף:
אני רוצה להפנות את תשומת-לבכם לטעיף 1 בחוק. מטרת החוק היא לא להרבות בעלי רשיונות בישראל. המטרה שמצויינת בחוק היא בריאות הציבור והגנה על הצרכן. בעל מלאכה שמקבל את רשיונו בשנת 1977 ולא מעדכן אותו ב-1987, בשאלת השאלה באיזה מידה הוא עשוי לפגוע בבריאות הציבור, ואפשר להביח שחוסר עידכון כזה עשוי לפגוע.

ל. דיציאן:
אני מסכים שתהיה אפשרות בסעיף של אתיקה מקצועית - אם יש תלונות בגד בעל מלאכה, ועדת האתיקה יכולה לדרוש ממנו איזה שהיא השתלמות, בוסף לביזיפה שתגזוף בו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:
אני רוצה שנחשוב ביחד מה ניתן לעשות כדי לקדם את רמתו של האיש, לטובתו, וגם כדי שנוכל להגן על עבייבי הציבור ועל בריאות הציבור. לא בקשור אל זה עם הרשיון, אבל מה בעשה כדי להבטיח שרמת הידע שלו תעלה ותתקדן יחד עם דרישות הזמן, כדי שלא יהיה מיושן?

י. כפלאווי:
אני מציע להוסיף לטעיף 9 - תפקיד המועצה - שתעסוק גם בענין השתלמות מקצועית.

ל. דיציאן:
אין לי כל התנגדות לזה.

י. כפלאווי:
ואז הסבקציה יכולה להיות, שאם המועצה חייבה אותו להשתלם ולא עשה כן, להפעיל את סעיף 7.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:
צריך לברר עם משרד העבודה איזה השתלמות זו תהיה.

י. הכט:
לידיעת חברי הוועדה, קיים מרכז לסיוע לתעשייה זעירה, משותף למשרד המטחר והתעשייה ולמשרד העבודה, שכל תפקידו למעשה להרבות בנושא של השתלמויות.

ל. דיציאן:
אני מציע למחוק את המלים "או חידושו" בסעיף 10.

א. הרצברג:
אין לנו התנגדות למתן רשיון חד-פעמי.

ל. דיציאן:
בסעיף 10 אני מציע לכתוב "השר רשאי, בצו, לקבוע אגרה בעד מתן הרשיון, או אגרה תקופתית".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליב:
לגבי סעיף 10 אני בעד זה שבינתיים לא נמחק ממנו. אני רוצה עוד לשקול בענין. אם האוצר יסכים, נכתוב שחלק מהאגרה יופנה לקידום המלאכה והתעשייה הזעירה בישראל.

א. אליאסוף:
סעיף 11. "המפר הוראות סעיף 2, דינו - מאסר שנה או קנס 25,000 ל"י".

פ. גרופר:
אני מציע שבתיים מאסר וקנס בסך 50,000 ל"י.

ל. דיציאן:
כשם שאני מתנגד שעובד יישלח למאסר, כן אני מתנגד שבעל מלאכה יישלח למאסר. אפשר לסגור לו את בית המלאכה, לא לשלוח אותו למאסר.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזליבן:
אבל כאן מדובר על הגנת הצרכן. אנחנו רוצים להגן על הציבור. אני מקבלת את הצעת הממשלה.

א. אליאסוף:
סעיף 12. אתן דוגמה, שאולי תוכל להבהיר את משמעות הסעיף הזה. נביח שלאדם ניתן רשיון לעסוק בחשמל. השאלה היא אם הוא צריך לקבל גם רשיון לפי חוק החשמל, או לא. זו שאלה שסעיף זה בא לפתור. יש לי קצת קושי לגבי הניסוח.

ל. דיציאן:
אני בני יודע כמה מקצועות היום הם בעלי רישוי. זאת אומרת, שאי-אפשר לעסוק בהם בלי לקבל רישוי.

א. אליאסוף:
בתחום המלאכה יש בודדים לגמרי.

ל. דיציאן:
אני הייתי מציע למשרד המסחר והתעשייה שזה יאוחד; שכל המקצועות שבהם יוצא צו לפי חוק זה, יעברו לחוק זה, ושלא יהיו כל מיני חוקים שלא ידעו לאן לפנות. אני מבקש שגם הדבר הזה ייקבע.

י. הכט:
נדמה לי שבועדת השירותים הציבוריים יש בטייה יותר ויותר להוציא צווים, למשל על מתקני טלוויזיה ומקררים. כולם למעשה עובים על הרישוי של סעיף זה, למטור על בריאות הציבור ולהגן על הצרכן. לדוגמה - חוק החשמל, שם יש אגרה תקופתית. הבטייה של משרד המסחר והתעשייה היא להוציא יותר ויותר תקנות, שם יש דרישה חזקה מאד של השתלמויות, ואני חושב שיש לחזק את הדרישה הזאת.

ג. כהן:
אט, נביח, יש לאדם אישור ממשרד העבוד לעבוד ככובס ויש לו מכבסה, הוא יצטרך לקבל רישוי בוסף; ואם איבדו רוצים לטלטל אותם לקבלת אישורים, צריך להיות מובן שמי שיש לו סיווג של כובס, הוא ימשיך להיות כובס.

י. שמואל:
הרישוי שביתן, ביתן לבעל מקצוע. אפשר לומר שבעל מקצוע זה לא יצטרך להיבחן לפי סעיף 5.

ל. דיציאן:
זה כתוב בסעיף 5.

א. טנדלברג:
אם יש לו אישור של כובס, לשם מה לטלטל אותו שוב?

י. הכט:
למעשה, חוק הפיקוח על סחורות ושירותים וחוק שירות התעסוקה עובים על דבר די נדמה, למרות שכל אחד בא מסיבה אחרת. למי שיש תעודה מטעם משרד העבודה, צריך להוסיף בסעיף 1, או לפי חוק אחר, או אם הוא צריך אישור על התאחדות בעלי המלאכה.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזליבן:
אני מבקשת לבדוק את הסעיף הזה.

י. טאלאנו:
אני מציע לבדוק את ניסוחו של סעיף 12 מחדש, וגם את סעיף 5(1). בוסף לעבין של חוק שירות התעסוקה, אולי יש צורך להוסיף לרשימה זו חוקים אחרים;

י. כפלאווי:

בנוסף לעביון של תעודה אחרת, שמעידה על כשירות מקצועית, כדי שלא תהיה כפילות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: כפי שאמר מר כפלאווי, אני מציעה לבדוק את העביון. אם יש לו רשיון על-פי חוק אחר וכו', הוא יקבל תעודה.

א. אליאסוף:

סעיף 13 - סייג למקצוע פארא-רפואי.
סעיף 14 - תיקון חוק רישוי עסקים.
אני חושב שצריך להבין את סעיף 14 כפשוטו. בחוק רישוי עסקים נאמר, שאם אדם רוצה לפתוח עסק, שלגביו נאמר שהוא בכלל בצו של שר המסחר והתעשייה, הוא מקבל רישוי מהרשות המקומית. כאן נאמר, שהרשות המקומית לא תתן לו רשיון לעסוק לפי חוק רישוי בעלי מלאכה, אלא אם יתמלאו בבעל העסק התנאים שבחוק. למשל, אם אדם רוצה לפתוח כריכיה, ולפי חוק רישוי עסקים הוא צריך לקבל רשיון לפתוח את העסק, לפי חוק רישוי בעלי מלאכה אסור לאדם לעסוק ככורך, אלא אם ביתן לו רשיון לכך. לפי חוק זה אסור לו לעסוק ככורך, אם אין לו את הרשיון. אם מישהו אחר עובד בשבילו במקצוע של כורך, הוא לא עבר כל עבירה. אבל נאמר כאן, שהוא לא יוכל לקבל רשיון לפתוח את הכריכיה אם אין לו רשיון של כורך.

ל. דיציאן:

אני היום רוצה לפתוח בגריה אוטומאטית, ובתור מנהל עבודה אני לוקח אדם, שהוא בעל רשיון. מדוע לא אוכל לעשות את זה?

מ. מבדלבאום:

זה למעשה כמו אצל רוקח. יש רוקח אחראי, ואז אפשר לתת לו רשיון לעסוק ברוקחות.

ד. זהבי:

אני מציע לשנות בסעיף 14, במקום "בבעל העסק" - יהיה כתוב "בעסק".

א. אליאסוף:

אני מבקש שהוועדה תתייחס לזה בצורה מדוייקת. אדם שרוצה לפתוח מכבסה, והוא עצמו אינו כובס מקצועי, רוצה לעשות עסק. הוא פותח מכבסה, הוא חייב להעסיק אדם בעל רשיון. אם הוא פועל במסגרת תאגיד, כתוב שלפחות אחד צריך להיות בעל מקצוע. אם הוא פועל במסגרת עצמאית לגמרי, הוא פותח על-חשבונו עסק של מכבסה; האם הוועדה רוצה לחייב אותו שאחד מעובדיו יהיה בעל מקצוע?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן:

כן. על העקרון אנחנו אומרים. שהוא עצמו לא חייב להיות בעל מקצוע.

ע. אליצור:

אני מציעה להוסיף את המלים "אלא אם בתמלאו התנאים הנדרשים בסעיפים 2, 3

ו-4 בחוק זה".

א. אליאסוף:

סעיף 15. בסעיף קטן (א) אמרנו שבוסיף "באישור ועדת העבודה".

ל. דיציאן:

אני רוצה לשאול את אנשי משרד המסחר והתעשייה מה רצונו של המשרד. אנחנו קובעים כאן שהתקנות צריכות להיות באישור הוועדה, ואני רוצה לשמוע את דעתם.

בכל החוק הזה דבר בשאלת המקצועיות
של בעל המלאכה, והנושא הזה צריך

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

להיות שייך לוועדה זו.

א. אליאסוף:

התאחדות בעלי המלאכה מבקשת להוסיף
בסעיף 15(א), אחרי "והוא רשאי", את
המלים "בהתייעצות עם מועצת המלאכה". אני חושב שזה מיותר, כי מועצת
המלאכה במילא מייצגת בכל הנוגע לנושא זה. נוסף לכך מציעה ההתאחדות
להוסיף סעיף חדש שיסומן כסעיף 16, שביסוחר כדלקמן: "תחילתו של חוק
זה בתום ששה חודשים מיום פרסומו ב"רשומות". אני מציע שיהיה כתוב
בחוק "תקופה מסויימת", כדי לתת לשר את האפשרות להתכונן.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מציעה תקופה של שנה.

הנחלט: להוסיף סעיף 16 כדלקמן:

"תחילתו של חוק זה בתום שנה מיום פרסומו ב"רשומות".

אני מבקשת מאד שתכינו בהקדם בוסח לבן,
בכדי שנוכל להתחיל לעבוד עליו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

תודה רבה לכם. הישיבה נעולה.

הישיבה נבעלה בשעה 15.45